

Dr. Lőrincsik Péter
SZTE-ÁJTK Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék
tudományos segédmunkatárs

Konzulens:

Dr. Józsa Zoltán PhD
SZTE-ÁJTK Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék
habil. egyetemi docens

A helyi önkormányzatok feletti törvényességi kontroll új szabályai

A rendszerváltást követően létrehozott helyi önkormányzati rendszer jelentős változások előtt áll. Az Országgyűlés által kialakított új alapjogi keretek és szabályozás az önkormányzati autonómia széles spektrumát érintik. Bizonyos rendelkezések, új jogintézmények már az év elejétől átértelmezték az állam és a helyi demokrácia viszonyát. A törvényes működés területén kialakított állami kontroll erősödése érhető tetten a törvényességi ellenőrzést felváltó felügyelet jogintézményének bevezetésével.

Az Alaptörvényben és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (Mötv.) foglalt új szabályozás jogi kereteit a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1997. évi XV. törvény helyi önkormányzatok tevékenységének államigazgatási felügyeletéről rendelkező 8. Cikke alapozza meg.

A Charta a felügyeletre vonatkozó egyes jogintézményeket és egyéb eszközöket nem részletezi, azok az Mötv.-ben kerültek kifejtésre.

Az Mötv. 127. §-a alapján a törvényességi felügyeletet a Kormány a kormányhivatal útján biztosítja.

A kormányhivatalok számára a felügyeleti jogkör gyakorlása közel sem újszerű feladat, hiszen a területfejlesztés intézményei felett ezt a hatáskört már évek óta a jogelőd szervezetek által is ellátta.

A kétfajta törvényességi felügyelet azonban tartalmában nem egyezik meg, számos eltérés figyelhető meg a felügyeleti eszközök részletezésénél.

Előadásomban kizárólag a helyi önkormányzás feletti kontroll vertikumát mutatom be, melyben a korábbi törvényességi ellenőrzéshez képest jelentős változások tapasztalhatók.

A törvényességi felügyelet tartalmi elemeinek részletes vizsgálatra és összehasonlító elemzésére teszek kísérletet, melynek során arra kívánok rámutatni, hogy milyen új és eddig a magyar szabályozásban nem alkalmazott eszközök állnak rendelkezésre a kormányhivatalok számára ezen hatáskörük gyakorlása során.

Az Mötv. VII. fejezetében meghatározott eszközök részletese vizsgálata során kiemelten kívánok foglalkozni a kormányhivatal aktuspótló intézkedési jogkörével, melyet mintegy ultima ratioként alkalmazhat, illetve a határidőtúllépés, illetve feladat-ellátási kötelezettség elmulasztása okán elrendelt felügyeleti bírság intézményével.